

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO**

Seduta tal-5 ta' Gunju, 2006

Appell Kriminali Numru. 116/2006

**Il-Pulizija
(Spettur P. Micallef Grimaud)
Vs**

Gide Idris Mahder

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fis-17 ta' Marzu, 2006, ghall-habta ta' 12.50 a.m., gewwa il-Furjana,

1) ikkommetta attentat vjolenti ghall-pudur fuq il-persuna ta' Vanessa Herries, liema delitt ma giex ezegwit minhabba xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta' tieghu u dan bi ksur ta' l-artikolu 41(1) u 207 tal-kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

2) fl-istess jum, lok, hin u cirkostanzi offenda l-pudur jew il-morali, b'ghemil li jsir f'lok pubbliku, jew f'lok

espost ghall-pubbliku, u dan bi ksur tal-artikolu 209 tal-kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

3) fl-istess jum, lok, hin u cirkostanzi kkaguna hsara fil-gisem jew fis-sahha w cioe offiza ta' natura hafifa fuq Vanessa Herries skond ma ccertifikaw it-tobba Dr Malcolm Borg u M. Cordina MD mill-Isptar San Luqa u dan bi ksur tal-artikolu 221 (1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-17 ta' Marzu, 2006, li biha, wara li rat l-Artikoli 41, 207, 209 (li huwa kompriz w involut fl-ewwel akkuza), kif ukoll l-Artikolu 221 u l-Artikolu 17 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, fuq ammissjoni sabet lill-appellat hati w ikkundannatu ghal piena karcerarja ta' sitt xhur sospizi ghal sena wara li rat l-Artikolu 28A tal-Kap. 9.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali minnu pprezentat fl-10 t' April, 2006, li bih talab li din il-Qorti joghgobha, wara li okkorrendo tisma lil Vanessa Herries, tirrifirma s-sentenza appellata fis-sens illi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn sabet lill-appellat hati tal-akkuzi migjuba kontrih, u tirrevokaha f'dik il-parti fejn ikkundannat lill-appellat ghal piena karcerarja ta' sitt xhur sospizi ghal sena, u minflok tinfliggi piena ta' prigunerija effettiva.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat illi l-aggravju tal-appellant Avukat Generali jikkonsisti filli l-piena erogata mill-Ewwel Qorti ma kienetx wahda adegwata w idonea ghac-cirkostanzi w ghall-gravita' tal-kaz. Li kif gie ritenut diversi drabi mill-Qrati, l-ammissjoni bikrija mhux bil-fors jew dejjem, jew b' xi forma ta' dritt jew awtomatikament, tissarraf f' riduzzjoni fil-piena. Anki jekk ammissjoni tkun bikrija, ma jfissirx li l-Qorti necessarjament trid taghti "*discount*". Fil-kaz in ezami, l-protezzjoni tas-socjeta', b' mod partikolari tal-gentil sess, hija necessarja . Di piu' l-appellant ammetta diversi akkuzi w skond gurisprudenza Ingliza citata b' approvazzjoni mill-Qrati taghna, setghet anki tigi applikata il-piena massima.

L-Avukat Generali ssottometta ukoll fir-rikors tal-appell tieghu li li meta akkuzat jammetti, ikun qed jammetti ghall-fatt jew fatti tal-akkuza w mhux ghall-akkuza kif riprodotta fil-Kodici Kriminali jew f' xi ligi ohra. Ghalhekk f' certi kazijiet, bhal ma kien dan il-kaz, il-Qorti ghandha, qabel ma tikkalibra l-piena, tezamina, anki jekk ikun hemm bzonn, b'mod superficjali, c-cirkostanzi tal-kaz sabiex il-piena erogata tkun tirrifletti l-fatti tal-akkuza. F' dan il-kaz kiern altru milli indikat li tinstema l-vittma tar-reat sabiex jigi stabilit xi kwalita' ta' vjolenza giet subita w x' natura ta' feriti gew sofferti. Minn dan pero' ma sar xejn. Il-vittma la kienet giet infurmata li l-appellat kien tressaq il-Qorti u lanqas li gie sentenzjat; kienu biss membri tal-familja taghha li, wara t-trauma enormi li ghaddiet minnha, nfurmawha li l-appellat kien tressaq u gie sentenzjat u kien gja qed jigri barra fit-toroq! Dan minghajr ma wiehed jikkummenta fuq id-drittijiet li l-vittma setgha kellha skond id-dispozizzjonijiet ta' l-artikolu 410 tal-Kodici Kriminali.

Illi wiehed mill-iskopijiet tal-piena huwa li jigi rripristinat it-tessut socjali li jkun gie imcarrat bl-eghmil kriminali ta' dak li jkun. Skop iehor hu li tigi protetta s-socjeta'. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b' eghmilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta' dawn jinzammu nkarcerati w ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reat gravi, s-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qorti ta' Gustizzja Kriminali dejjem iridu jipprovaw isibu bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena.

Illi f'dan il-kaz, bir-reati skabruzi kommessi mill-appellat, speċjalment tenut kont tan-natura tal-istess reati, ma hemmx dubju lil-appellat hu minaccja ghas-socjeta' w ghandu jinzamm barra mic-cirkolazzjoni u ghalhekk il-piena moghtija mill-Ewwel Qorti kellha tigi riformata billi tinghata piena ta' prigunerija effettiva u mhux sospiza. Illi apparti l-ammissjoni bikrija, l-unika raguni ohra imsemmija fis-sentenza kienet il-fedina penali ghal kollox netta tal-appellat. Imma din ic-cirkostanza ma setghetx tittiehed in konsiderazzjoni bhala fattur mitiganti meta wiehed

Kopja Informali ta' Sentenza

jikkonsidra li l-appellat kien gie Malta biss seba xhur qabel id-delitt. Kellu jigi ippremjat ghaliex f' seba xhur ikkommetta dawn ir-reati minnu ammessi biss l-appellat?

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellat esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat l-ordni taghha biex tinstemgha x-xhieda ta' Vanessa Harries, il-vittma tar-reati ammessi mill-appellat, biex il-Qorti tkun tista' verament tizen il-portata tal-fatti kostituttivi tar-reati ammessi mill-appellat;

Semghet lill-istess xhud bil-gurament fis-seduta tal-1 ta' Gunju, 2006;

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat;

Illi dan hu appell limitat ghall-piena . il-principju regolatur hu li mhux normali li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dak li tkun fil-fatt. (Ara. "Ir-Repubblika ta' Malta vs. David Vella" [14.6.1999] , "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina" [24.4.2003] u ohrajn.) Dan il-principju , fil-fehma ta' din il-Qorti , ghandu jkun applikabbli wkoll ghall-kaz fejn l-appellant ikun l-Avukat Generali , u fejn ikun qed jitlob piena aktar gravuza minn dik erogata mill-Ewwel Qorti.

Jista' pero' jkun hemm cirkostanzi – kif ta' spiss ikun hemm – fejn il-Qorti tal-Appell tara li l-piena erogata mill-Ewwel Qorti ma tkunx adegwata ghall-kaz, jew ghax tkun harxa wisq fic-cirkostanzi, jew ghall-kuntrarju, tkun tidher manifestament miti wisq, konsidrat il-portata tar-reat jew reati li taghhom tkun instabet htija.

Issa fil-kaz in ezami, l-appellat ammetta w instab hati tar-reati ta' tentattiv ta' attentat vjolent ghall-pudur ta' Vanessa Harries, talli offenda l-pudur jew il-morali b'

eghmil li sar f' lok pubbliku jew espost ghall-pubbliku kif ukoll li kkaguna feriti ta' natura hafifa fuq l-istess Vanessa Harries. L-Ewwel reat igib mieghu piena ta' prigunerija ta' minn tlitt xhur sa sena w la darba, stranament l-appellat gie akkuzat biss bit-tentattiv ta' dan ir-reat, il-piena massima tieghu tkun wahda ta' disgha xhur prigunerija, jekk imnaqqsa bi grad u ta' sitt xhur jekk titnaqqas b' zewg gradi. It-tieni reat ta' offiza ghall-pudur u l-morali fil-pubbliku igib mieghu piena ta' prigunerija ghal zmien ta' mhux izjed minn tlitt xhur u multa. It-tielet reat u cioe' dak ta' feriti ta' natura hafifa igib mieghu piena ta' prigunerija ghal zmien mhux izjed minn tlitt xhur u l-multa. Ghalhekk bl-applikazzjoni tar-regoli tal-konkors tar-reati w pieni u senjament l-artikolu 17 (b) l-appellat seta' gie kundannat ghall-piena karcerarja minima ta' xahar u xi multa w piena massima ta' seba xhur u gimghatejn prigunerija. Dan meta jitqies li bejn l-ewwel u t-tieni reati jista' jinghid li hemm il-konkors formali jew ideali u ghalhekk ir-reat minuri jigi, ghall-fini ta' piena, assorbit fir-reat magguri ta' tentattiv ta' attentat vjolent ghall-pudur. Ghalhekk ma hemmx dubju li l-piena ta' sitt xhur prigunerija erogata mill-Ewwel Qorti kienet entro l-parametri minimi w massimi tal-piena.

Pero' l-Avukat Generali qed jobbjetta l-aktar mhux mill-kwantita' tal-piena "*ut sic*" izda mill-fatt li f' dan il-kaz l-Ewwel Qorti hasset li kellha taghti sentenza sospiza w mhux wahda ta' prigunerija effettiva.

Ikkonsidrat ;

Illi biex tkun tista' tiddetermina jekk dan il-provvediment tal-Ewwel Qorti kienx indikat fic-cirkostanzi, din il-Qorti hasset li kien importanti li tisma' lill-vittma Vanessa Harries biex tistabilixxi ezatt il-gravita' tal-incident ammess mill-appellat. Partikolarment fil-kaz tal-ewwel reat, dak ta' tentattiv ta' attentat vjolent ghall-pudur, hemm gamma vastissima ta' atti libidinuzi li jistghu jikkostitwixxu l-element materjali ta' dan ir-reat. Dawn jistghu jkunu jvarjaw minn semplici bewsa mhux mixtieqa fuq il-haddejn tal-vittma, jew xi tokkata fugaci w momentanja fuq xi parti erogeneja tal-gisem minn fuq il-

hwejjeg, għall-atti vjolenti li - bhal f' dan il-kaz - jirrazentaw l-elementi kostituttivi tar-reat ferm aktar gravi ta' tentattiv ta' stupru vjotent kontemplat fl-artikolu 198 tal-Kodici Kriminali.

Di fatti rrizulta mix-xhieda tal-istess vittma li dan kien incident serjissimu. Rrizulta li meta Mrs. Harries kienet qed tirritorna lura d-dar mix-xogħol tagħha fil-Belt Valletta, tard bil-lejl u kienet miexja lejn il-car park tal-Furjana w waqt li kienet qed titkellem fuq il-*mobile phone* tagħha ma zewgha, li dak il-hin ukoll kien qed jirritorna d-dar minn xogħol band' ohra, hasset driegħ ta' persuna taqbadha minn għonqa minn wara. Kif daret rat lill-appellat u bdiet twerzaq fuq it-telephone li kien għadu mixgħul. L-appellat beda jsikkitha u jghidilha "*SCHIXX, Only one f...k.*" u "*All right.*" Hi spiccat mall-art u l-appellat minn tulu fuqha jissara magħha w jirrabja. Sa dak il-hin ma kienx ipprova inehhi hwejjeg. Hi kompliet twerzaq u l-appellat beda jigbdilha halqha biex ma tkunx tista' tghajjat. Ippruvat tigdmu. Rega' qalilha "*Only one f...k.*" u għamillha sinjal b' idejh li ser ihanxrilha għonqha. Taha daqqa ta' ponn u dak il-hin ippruvat tohrog minn tahtu imma hu rega' qabadha mill-gakketta w rega' tefagħha mall-art. Gibidha lura w issussha minn għonqa biex jigbdilha rasha lura, waqt li giet wiccha 'l isfel. Irmexxilha ddu u tigi fuq darha izda idejha kien għadhom maqbudin fuq wara fil-gakketta. Dak il-hin l-appellat beda' jipprovha jifgħa w beda jghidilha kif għandha tiehu in-nifs. Umbagħad beda jipprova jnezzagħalha l-qalziet u jnehhi tiegħu wkoll. Kien dak il-hin li wasal Pulizija fuq il-post u, ftit wara, zewgha w l-appellat telaq jigri. Wara xi hin il-Pulizija gabulha lill-appellat quddiemha w hi kienet qaltilhom li kien hu li aggređiha. L-incident kollu dam sejjer xi għaxar minuti. Uriet lill-Qorti r-ritratti li hadet l-għada (Doks. V I u V II) li l-Qorti ordnat li jigu esebiti. Dawn juri sinjali ta' "*black eye*" fuq l-għajn tax-xellug kif ukoll tbengil fuq l-għonq.

Ikkonsidrat ;

Li l-appellat innifsu f' istqarrija tiegħu mall-Pulizija (Fol. 5 u 6) ma jikkontestax dawn il-fatti. Jghid li kien ilu Malta madwar seba xhur, l-ewwel jghix f' Hal Far u wara fil-

Marsa u dak in-nhar tal-incident kien qed jixrob il-birra go hanut il-Belt. Waqt li kien sejjer lura l-Marsa f' xi nofs il-lejl, kien hemm mara w hu kellimha izda hi ma kellmitux u baqghet miexja. Wasal maghha w dawwar idejh maghha w waqqafha milli tkompli timxi. Tefaghha mal-art u hu jahseb li mar fuqha w qalilha bil-Malti : *"Irrid nahxik."* Jaf li taha daqqa go wiccha bil-harta ghax ma riedetx taghmel dak li talabha. Hi bdiet tghajjat u tfacca pulizija w hu harab jigri sakemm qabduh il-Pulizija. Skuza ruhu ghal li ghamel ghax kien xurban.

Ikkonsidrat ;

Illi minn dawn il-fatti kif fuq esposti jidher li l-kaz kien jipprezenta l-estremi tal-elementi materjali kostituttivi tar-reat ta' tentattiv ta' attentat vjolent ghall-pudur jekk mhux ukoll u sahsansitra , fil-fehma ta' din il-Qorti , r-reat kompjut ta' "violent indecent assault" u addirittura anki dawk tar-reat ferm aktar gravi ta' tentattiv ta' stupru vjolent. Din il-Qorti tinsab mistifikata kif il-Pulizija ma akkuzatx lill-appellat b' dan ir-reat aktar serju w akkuzatu biss b' tentattiv ta' reat ferm inqas gravi. L-ispjegazzjoni hi fl-ewwel lok li l-Pulizija kkonfondiet id-dicitura ta' *"attentat"* vjolent ghall-pudur liema reat bl-ingliz hu maghruf bhala *"violent indecent assault"* mall-koncett generali ta' tentattiv ta' reat, kif provvdut fl-artikolu 41 tal-Kap.9. It-tieni spjegazzjoni forsi hi dik li l-Pulizija lanqas biss indenjat ruha tiehu l-versjoni tal-vittma qabel ma ressqet lill-appellat il-Qorti taht arrest, kif ikkonferma l-Ispettur koncernat stess lil din il-Qorti, waqt it-trattazzjoni tal-appell.

Din il-Qorti hija tal-fehma li kieku l-Ewwel Qorti semghet lil vittma tixhed kif ghamlet din il-Qorti, kien ikollha veduta aktar shiha tal-akkadut li kien jghinha biex tikkalibra l-piena ahjar milli ghamlet fic-cirkostanzi.

L-Ewwel Qorti ghamlet sew meta qieset bhala fatturi mitiganti l-ammissjoni bikrija w l-kondotta tal-appellat u dan seta' nduciha biex tapplika piena karcerarja mhux fil-massimu tal-piena erogabbli, minkejja li, kif irriteriet, kienet ukoll qieset is-serjeta' tal-akkuzi. U ghalkemm f'

dan il-kaz l-appellat inqabad “*red handed*” mill-Pulizija w wara li l-Pulizija grew warajh waqt li qed jahrab minn fuq il-post tad-delitt u kwindi jista’ ma jkunx intitolat ghall-“discount” u minkejja l-fatt li , kif issottometta l-Avukat Generali, l-fatt li kien ilu Malta seba xhur biss ma tantx isahhah l-argument li hu kellu kondotta netta f’ Malta, din il-Qorti ma tasalx biex tiddisturba d-diskrezzjoni tal-Ewwel Qorti fuq il-kwantita’ tal-piena karcerarja erogata, la darba l-Prosekuzzjoni kienet ghazlet li takkuza lill-appellat bl-inqas forma gravi tar-reati li setgha gie akkuzat bihom fic-cirkostanzi.

Fejn din il-Qorti ma tikkondividix id-diskrezzjoni tal-Ewwel Qorti hu filli applikat il-provvediment tas-sentenza sospiza f’ kaz bhal ma hu dan. Din il-Qorti tosserva li d-dispozizzjonijiet li jirregolaw l-ghoti ta’ sentenzi ta’ prigunerija sospiza mhux dejjem qed jigu applikati b’ mod sodisfacenti. Jidher ukoll li qed tidhol il-prassi quddiem il-Qrati tal-Magistrati, li meta xi hadd jinqabad, anki *in flagrante*, qed jikkometti reat , serju kemm hu serju, hu jammetti mall-ewwel dehra biex b’ hekk jikseb xi forma ta’ sentenza miti, jew provvediment ta’ sentenza sospiza, u b’ hekk fi ftit minuti jerga’ jakkwista l-liberta’, qiesu ma gara xejn. Hemm bzonn li fl-ghoti ta’ tali provvedimenti, ikun hemm aktar sensitivita’ w attenzjoni biex ma tinghatax l-impressjoni hazina li l-Qrati mhux qed jirrispondu ghall-htiega imperattiva li s-socjeta’ tigi protetta mill-kriminalita’ dejjem tizdied.

Terga’ u tghid jidher li t-tip ta’ reati li bihom gie akkuzat u li taghhom instab hati l-appellat qed jassumu certa frekwenza preokkupanti partikolarment fejn si tratta ta’ incidenti fejn qed ikunu involuti strangieri li gejjin minn kulturi w sistemi ta’ morailita’ ghal kollox differenti minn dawk s’ issa prevalenti lokalment. Din il-Qorti taqbel mall-Avukat Generali li jrid jinghata messagg lis-socjeta’ in generali li dan it-tip ta’ reat serju ma jistax jghaddi inosservat, qiesu ma gara xejn, billi jigu applikati provvedimenti li huma intizi l-aktar biex nies fl-eta’ formattiva taghhom jigu rkuprati mil-hajja kriminali milli ghal haga ohra. L-appellat mhux xi zaghzugh immatur imma ghandu tminja w ghoxrin sena w kien imissu

apprezza w fehem fis-seba' xhur li kien ilu Malta, li dan ma kienx il-mod accetat lokalment kif ragel jissodisfa l-passjonijiet sesswali tieghu ma mara li jsib ghaddejja ghall-affari taghha fit-triq.

Illi mbaghad wiehed irid jikkonsidra ukoll li oltre t-tentattiv ta' l-attentat vjolent ghall-pudur, Vanessa Harries giet ukoll imsawwta mill-appellat ghaliex ma ghamlitx dak li riedha taghmel, tant li hi garrbet offizi ta' natura hafifa , konsistenti fi *black eye* fuq ghajnejha tax-xellug u anki tbengil f' ghonqa. Il-Qrati ripetutamente irritenew li :-

“l-vjolenza ghandha, bhala regola generali, dejjem iggib maghha l-piena ta' prigunerija b'effett immedjat.” (Ap. Krim. Ir-Repubblika ta' Malta vs. Noel Mizzi [15-12-2005] u ohrajn).

Ghalhekk dan kien fattur iehor li kellu jindika lill-Ewwel Qorti li dan ma kienx kaz fejn kellha tigi applikata s-*“suspended sentence”*. Kieku l-Ewwel Qorti – kif ghamlet din il-Qorti – hadet il-briga li tisma d-deposizzjoni tal-vittma, x'aktarx li kienet ukoll hi stess tara li dan il-kaz tant gravi kien jimmerita sentenza ta' prigunerija effettiva w mhux wahda sospiza.

Finalment, il-fatt li l-appellat seta' kien xorob qabel ma ghamel dak li ghamel kif issottometta l-abbli difensur, ma hu ebda skuzanti skond il-ligi, sakemm ma jirrikorrux ic-cirkostanzi kontemplati fl-artikolu 34 (2) tal-Kodici Kriminali, cirkostanzi li l-appellat ovvjament ma nvokax favur tieghu meta ammetta l-akkuzi kontra tieghu inkondizzjonatament.

Konsidrat dan kollu, din il-Qorti thoss li fic-cirkostanzi tal-kaz, il-piena erogabbli mill-Ewwel Qorti kellha tkun wahda ta' prigunerija effettiva w mhux wahda sospiza.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tilqa' l-appell tal-Avukat Generali w tirrifirma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fl-intier taghha hlief fejn ordnat li l-piena karceraja ta' sitt xhur kellha tkun sospiza wara li rat l-art. 28A tal-Kapitolu 9 , u ghalhekk tirrevoka dan l-istess

Kopja Informali ta' Sentenza

provvediment li l-piena tkun hekk sospiza b' dan li l-piena ta' sitt xhur prigunerija ikollha effett immedjat.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----